

BOEKBESPREKINGEN

H. M. GOLDMAN, S. SCHLUGER, L. FOX, D. W. COHEN. *Periodontal therapy*. Second edition, 656 pagina's, 1960, St. Louis, The C. F. Mosby Company. \$ 18,75

Vier jaar nadat de eerste editie uitkwam (zie T.v.T. 64:53, 1957) verschijnt van dit werk een nieuwe uitgave. Aan de drie eerste schrijvers werd D. W. COHEN toegevoegd.

Wanneer men dit boek ter hand neemt komt men onder de indruk van de grote mate van vakkennis, toewijding en onderwijsroutine. De tekst wordt rijkelijk verlucht met duidelijke foto's en platen (225 illustraties en 117 platen).

In grote trekken wijkt deze uitgave niet af van de voorafgaande.

Het feit dat een hoofdstuk „Behandelingsplan” werd uitgebreid van tien tot twintig pagina's zal voor hen die het boekje „Treatment Planning” dat onder leiding van H. M. GOLDMAN en L. W. BURKET verscheen geen verrassing zijn.

De Nederlandse tandarts vindt in het hoofdstuk „Occlusal Adjustment” de in dit land tot verre consequenties doorgevoerde bucco-linguale versmalling van het occlusale vlak terug, zij het dan met het niet geargumenteerde behoud van de grootste omvang der kronen.

Ofschoon men in deze oplage opnieuw een heldere argumentatie vindt om ook bij een zeer grote overspanning de voorkeur te geven aan een vastzittende brug boven de parodontaal gesteunde uitneembare prothese, mist men bij het bespreken van prothetische restauraties het door STEIGER ontwikkelde systeem van spalken. Wellicht wordt dit veroorzaakt door de nog te recente verschijning van een boek betreffende deze methode in het Engels. Dit brengt de gedachten die aan dit boek gewijd worden en evenals bij de eerste uitgave vrijwel geheel uitgedrukt kunnen worden in loftuitingen, in een richting die bij wat nader bestuderen een merkwaardige zij het niet geheel vreugdevolle opbrengst opleveren.

In de vorige bespreking werd opgemerkt dat een van de grootste verdiensten van dit boek gelegen is in het feit dat na ieder hoofdstuk een uitgebreide literatuurlijst afgedrukt was. Ook toen werd reeds opgemerkt dat dit een vrijwel uitsluitend Engelstalige bibliografie behelsde.

Literatuurlijsten van 100 titels en meer zijn geen uitzonderingen in dit boek met 24 hoofdstukken. Wanneer men dan op een regenachtige zomerdag ontdekt dat in heel deze wel een beetje de volledigheid suggererende lijst, slechts twee niet-Engelstalige publicaties geciteerd worden waarvan de één uit 1894 en de ander uit 1932, dan geeft dat de Europese lezer te denken. Sterker wordt dat nog wanneer men ontdekt dat ook van een zekere ontwijking van bepaalde Amerikaanse auteurs sprake is.

Dat in deze enorme literatuurlijst slechts één keer de naam van een eminente publicist op parodontologisch gebied voorkomt, is geheel onbegrijpelijk.

Ten slotte kan men wellicht het bezwaar hebben tegen een volledige scheiding van etiologie en therapie in een boek als het onderhavige.

Het zijn kleine opmerkingen naar aanleiding van een uitgave die men op de schrijftafel van ieder algemeen practicus zou wenssen.

Het boek is een uitstekend pleidooi voor het onderbrengen der parodontale therapie in de algemene praktijk en het is wel zeker dat talloze gevallen die soms in een hopeloze conditie geraken, door middel van de in dit boek tot bewustzijn gebrachte beginselen gered kunnen worden. Voor de algemeen practicus een uitstekend geschreven en goed verzorgd werk.

L. COPPES, AMSTERDAM

Prof. Dr. Dr. KARL SCHUCHARDT. *Fortschritte der Kiefer- und Gesichtschirurgie.* 369 blz. met 182 afbeeldingen, George Thieme Verlag, Stuttgart, 1959, Prijs DM 118.-.

Dit Jaarboek omvat de voordrachten over de voornaamste onderwerpen van de „Tagung der Deutschen Gesellschaft für Kiefer- und Gesichtschirurgie in Hamburg, August 1958“. Het is het 5e deel van deze serie en vormt een aanvulling van de voordrachten uit het eerste en tweede deel.

Er worden een drietal onderwerpen behandeld:

- 1° het voorkomen en het bestrijden van pijn,
- 2° ervaringen en methodes bij de behandeling van patiënten met cheilo-gnatho-palatoschisis,
- 3° nieuwe methoden bij de behandeling van fracturen in het gebied van gezicht en kaken.

Over de pijn zijn voordrachten gehouden, die dit onderwerp belichten van vele zijden, vanuit het standpunt van de psycholoog, fysioloog, farmacoloog, anesthesist, tandarts en chirurg. Hierin is voor iedereen, zowel tandarts practicus als specialist en ook voor de anesthesist, die voor ingrepen op dit terrein de narcoses verzorgt, veel te vinden, dat zijn belangstelling zal hebben. Belangwekkend is b.v. het onderwerp van de narcose met kortwerkende middelen in de ambulante praktijk! Er is zonder twijfel een verschuiving gaande van de locale anesthesie naar de algemene, terwijl het beddenprobleem in de ziekenhuizen een uitbreiding van de opname van patiënten zal afremmen, vooral voor kleinere ingrepen. Ook moeten genoemd worden de onderzoekingen betreffende het capabel zijn van de patiënt na een korte narcose om zich in het normale straat- en wegverkeer te begeven.

Bij het tweede onderwerp valt het op, hoe bij verschillende auteurs de samenwerking met de orthodontist van waarde wordt geacht. Verschillende foto's tonen fraaie resultaten van de plastische operaties aan de lip en de neus. Wat de spraakresultaten betreft, die de verschillende operateurs van gehemeltepleten bereiken, deze zijn uiteraard moeilijk in druk te beoordelen. Wel geven enkele prachtige röntgenfoto's aan welk een contact tussen het velum en de farynxwand bereikt kan worden.

Bij het derde onderwerp – dat der fracturen in het gebied van kaken en gezicht – werd de nadruk gelegd op de nieuwe behandelingsmethoden. In de eerste plaats werd genoemd de combinatie van zelf-polymeriserende kunsthars met metalen bogen en ligaturen, waarvan wel de belangrijkste zijn die volgens SCHUCHARDT en volgens HOFMANN. Ook is de idee van BECKER vermeldenswaard om bij de ROGER-Andersonse methode de pennen onderling te fixeren met een rol snelhardende kunsthars.

Bij de behandeling van de bovenkaakfractuur wordt om de extra-orale boog met de hoofdkap te verbinden op de mogelijkheid van het gebruik van een gipszwachtel gewezen, hetgeen ons geen verbetering lijkt t.o.z. van de gebruikelijke schroeven en staven.

Voor de behandeling van niet ernstige fracturen van de processus alveolaris en luxaties van tanden bij kleuters, wordt een eenvoudig te vervaardigen overkapping van snelhardende kunsthars beschreven.

Zeer belangrijk is de mededeling over het verschil in resultaat bij verschillende manieren van spalken. Een eenvoudige draadboog aan het gebit geligeerd laat bij bewegingen van de mandibula grotere veranderingen van de breukspleet toe dan meer aan het gebit geïdapteerde spalken. Dit is van groot belang voor de infectiekansen en het genezingsverloop als er tanden in of bij de breukspleet staan. Hoewel penicilline de ontstekingen daar ter plaatse voor een belangrijk deel kunnen voorkomen, blijkt er bij een optimale

fixatie door de spalk weinig verschil in de genezing te bestaan tussen de gevallen waar wel en niet penicilline werd toegediend.

Dit boek wordt gaarne warm aanbevolen met name aan hen, die zich speciaal met dit terrein bezig houden.

M. HUT

GUSTAV O. KRUGER, B.S., A.M., D.D.S., F.A.C.D., *Textbook of oral surgery*, 573 blz., The C.V. Mosby Company, St. Louis, 1959. Prijs \$ 12.75.

Naast KRUGER hebben nog 21 auteurs, alle bij het onderwijs in de tandheelkunde betrokken, een bijdrage geleverd voor dit boek, dat in de eerste plaats bedoeld is als leerboek voor de ouderejaars studenten.

Na een paar hoofdstukken gewijd aan algemene chirurgische principes, techniek en bacteriologie worden in de volgende de verschillende afwijkingen behandeld als specifieke infecties, bloeding en shock, chirurgische correcties als voorbereiding voor de prothese, acute en chronische ontstekingen, cystes, antrumafwijkingen, weke delen, verwondingen, luxaties, re- en transplantatie van tanden, kaakfracturen, arthropathieën, hazelip en gespleten verhemelte, verworven defecten aan harde en zachte weefsels, groeistoornissen van de kaken, tumoren, speekselklieren en tenslotte de neurologische aspecten van pijn in het gebit. Telkens worden de therapeutische mogelijkheden besproken en daar het werk niet als handboek is bedoeld, maar volgens het voorwoord ook „bruikbaar is voor algemene practici en mondchirurgen”, willen wij in de eerste plaats de nadruk leggen op het overzichtelijke van de wijze waarop de stof is behandeld, zowel voor de student als voor de practicus, terwijl de mondchirurg wel uitgebreidere en meer volledige werken ten dienste staan. Wel is het opvallend, dat in dit Amerikaanse boek geen plaats is ingeruimd voor het hoofdstuk der haardinfectie. Met opzet is de normale tandextractie weggelaten, daar deze „voldoende in andere werken wordt behandeld”.

Het boek bevat bijna 400 tekeningen en reproducties van foto's en röntgenfoto's, die de tekst op duidelijke wijze aanvullen. Het is daardoor mogelijk, dat men in een oogwenk een overzicht van de techniek van het hechten kan krijgen, van kaakfracturen, van osteotomieën, van plastische operaties en enkele onderwerpen meer, waardoor de foto's a.h.w. de rol van repetitorium vervullen.

Dit werk kan warm worden aanbevolen, zowel aan studenten als aan practici.

M. HUT

PICHLER-TRAUNER, *Kiefer und Gesichtschirurgie I Band - Zahnärztliche Chirurgie*, door RICHARD TRAUNER en 7 medewerkers, 4e druk, 552 bladzijden met 490 afbeeldingen, uitg. Urban & Schwarzenberg, München en Berlijn, 1959, DM. 98.

In het voorwoord schrijft TRAUNER dat dit eerste deel van de trias de ingrepen omvat die uitsluitend door chirurgisch geschoolde tandartsen worden gedaan, waarvan elk ziekenhuis een vertegenwoordiger behoort te hebben.

Ten opzichte van de vorige druk is het hoofdstuk van de chirurgische voorbereiding voor de prothese het meest veranderd. De diverse plastische operaties, waarin OBWEGESER's bijdrage belangrijk is, worden uitvoerig besproken en alleen reeds hierdoor is het boek de moeite van het aanschaffen waard.

In het hoofdstuk der kaakfracturen missen we de fixatie van de maxilla met metaalligaturen door de apertura piriformis en de orbitarand, kleine hulpmiddelen, die in dit specialistische werk thans wel op hun plaats zouden zijn.

Overbodig in de opzet van dit boek lijkt ons de vrij uitvoerige behandeling van de ge-

wone kiesextractie. Evenzo zou het hoofdstuk over de anesthesie, narcose zowel als locale verdoving eigenlijk beter weggelaten kunnen worden. Voor dit onderwerp staan vollediger werken ter beschikking van specialisten op dit terrein, waarin de operateur zich kan oriënteren. Met de moderne ontwikkeling van de anesthesiologie wordt de toepassing meer en meer aan de anesthesist-specialist overgelaten, hetgeen in ons land al vrijwel het geval is.

Helaas zijn er enige foto's weinig duidelijk hetgeen de overtuigingskracht niet ten goede komt.

Dit boek kan de handboeken op dit terrein niet vervangen, doch men zal met genoegen er verschillende onderwerpen in nalezen.

M. HUT

D. P. WALTHER. *Orthodontic notes*. John Wright and Sons Ltd., Bristol, 1960, 185 pag. 77 afbeeldingen. Prijs 20 /

Dr. WALTHER, de ook internationaal bekende orthodontist, secretaris van de „European Orthodontic Society”, hoofd van de orthodontische afdeling van The Royal Dental Hospital in Londen, heeft met de publicatie van dit boekje een voortreffelijk werk gedaan.

Deze „Notes” bevatten datgene wat hij in zijn colleges voor de studenten bespreekt en zij verraden zowel de theoreticus met een uitnemende kennis van de literatuur als de geroutineerde clinicus, die uit eigen ervaring met gezag kan spreken. Alles is weggelaten wat de student in andere boeken kan vinden en de schrijver bepaalt zich dus tot het zuiver orthodontische, waardoor een werkje is ontstaan dat zowel voor de student, als voor de practicus en de specialist van waarde is.

Hij begint met een definitie en schrijft: „Orthodontics is that branch of dental science concerned with genetic variations, development and growth of facial forms and the manner in which these factors affect the occlusion of the teeth, and the function of associated organs. The aim of orthodontic treatment is to produce improved function by the correction of irregularities and so to create not only greater resistance to disease, but also to improve personal appearance, which latter will contribute to the mental as well as to the physical well-being of the individual”.

„It will be observed that this definition extends well beyond the study and treatment of malocclusions of the teeth. It includes the study of the growth and development of the whole orofacial complex and the pattern of behaviour of the soft tissues during swallowing, nasal respiration, and speech”.

Dit betekent dat het jammer is, dat de schrijver het verouderde „Orthodontics” niet heeft laten vallen en als titel gebruikt heeft: *Notes on dento-facial orthopaedics*”, want dit laatste wordt in werkelijkheid door hem behandeld en wel op zeer duidelijke en niet vooringenomen wijze.

Waar hij – uit eigen ervaring – zijn mening geeft over methoden en apparatuur, zullen er uiteraard lezers zijn, die met hem van mening verschillen en dit bewijst eens te meer dat in de handen van de een bepaalde werkwijzen betere resultaten opleveren dan in die van de ander en omgekeerd.

Maar wie deze „Notes” gelezen en bestudeerd heeft, zal niet alleen zijn kennis aanzienlijk hebben verrijkt, maar tot de conclusie zijn gekomen, dat de studenten van de „Royal” een voortreffelijke orthodontische leermeester bezitten!

Dit boekje zal zonder twijfel snel zijn weg vinden.

NORD

J. J. H. VAN LENNING: *Verschiedenartige Behandlungsmethoden des Rückbisses*. Dissertatie 1960.

De dissertatie werd bewerkt aan de Medische Academie te Düsseldorf in de tijd dat Prof. HÄUPL daar nog directeur was. Het onderwerp werd opgegeven door Prof. WUNDERER, hoofd van de orthodontische afdeling.

Deze kliniek vormt een „centrum” van functionele therapie, er wordt voornamelijk met activatoren gewerkt.

Dit komt ook tot uitdrukking in het summiere overzicht van de distaalbeetbehandeling waarbij enige aandacht besteed wordt aan de functionele therapie. Zo worden de oefeningen van ROGERS en het principe van de activator besproken. Daarnaast wordt ook een actieve methode om te „jumpen” genoemd, n.l. met behulp van inter-maxillaire elasticiteitsspanning.

Door de grote verscheidenheid van de onderwerpen die in de eerste hoofdstukken behandeld worden, is deze inleiding nogal onoverzichtelijk geworden.

De auteur behandelt zijn distaalbeetpatiënten met een apparaat dat door BRÜCKL en ROTSAHL ontwikkeld is: een boven- en een onderplaat die door twee veren met elkaar verbonden zijn. In de praktijk bleek dat deze verbinding nogal eens fractureerde, derhalve werd de veer gemodificeerd.

De verschillende voor- en nadelen van het jumpen volgens deze behandelingsmethode worden tegen elkaar afgewogen.

In het laatste hoofdstuk worden patiënten met distaalbeten besproken die door de auteur behandeld zijn met het door hem gemodificeerde apparaat.

Een bezwaar is dat de ervaringen met deze methode zich slechts uitstrekken over de behandelingsperiode. Enkele jaren na afloop der behandeling zal kunnen blijken hoe groot het recidief-gevaar is.

ZETSMA

Prof. Dr. O. HOFER, Prof. Dr. E. REICHENBACH, Prof. Dr. TH. SPRETER VON KREUDENSTEIN en Prof. Dr. E. WANNENMACHER. *Lehrbuch der klinischen Zahnheilkunde*, Band I, tweede Auflage. Johann Ambrosius Barth Verlag, Leipzig 1959. 703 blz., prijs DM 51,40.

Zeven jaar na het verschijnen van de eerste druk, ligt thans de, in 1959 verschenen, tweede druk voor ons. Het blijkt dat in het Duitse taalgebied een grote belangstelling bestaat voor het bijeenbrengen van de vele onderdelen der klinische tandheelkunde in één werk, gezien het naast elkaar bestaan van verschillende van dergelijke werken. De verdienste ligt voor de hand, zowel student als practicus behoeven slechts een enkel boek om zich te kunnen doen voorlichten. Zeker de practicus zal er moeilijk toe gebracht kunnen worden zich steeds nieuwe drukken van de specialistische werken aan te schaffen.

De waarde van deze handboeken is dus sterk afhankelijk van de mate waarin zij bij de tijd zijn en wat meer is, door steeds weer herziene drukken, blijven. De auteurs hebben dit ingezien en alle onderdelen opnieuw bewerkt, waarbij het principe om alleen aanvaarde therapieën te beschrijven leidraad bleef. Zo worden hier de tandheelkundige chirurgie, de kaakbreuken en de tandheelkundige röntgenologie behandeld, rijk voorzien van goed illustratiemateriaal. De uitgever verdient alle lof voor het uitstekend verzorgde boek.

L. J. A. VAN SCHIJNDEL